

SOPOTNIK

Glasilo župnije Čatež ob Savi

leto: **2025**, mesec: **OKTOBER**

številka: **10**

OKTOBER MESEC MOLITVE IN ZBRANOSTI

Ne moreš živeti brez nekoga, ki te ima rad, ki mu nekaj pomeniš, kateremu se lahko zaupaš, ki skrbi zate in te je vedno vesel.

OKTOBER – MESEC ROŽNEGA VENCA

Kaj sploh je rožni venec?

Sv. Peter Jurij Frassati in sv. Karel Akutis - moderna svetnika

Rožni venec je katoliška molitev. Rožni venec (tudi roženkranc ali molek) se imenuje tudi venec jagod na vrhovi, ki se uporablja pri molitvi.

Rožni venec govori o Kristusovi skrivnosti. Z njim se poglobljamo v skrivnost Božje prisotnosti v našem življenju. Zapletene besede, vendar bi poenostavljeno lahko rekli, da ob tem, ko premišljujemo dogodke iz Jezusovega življenja, lažje prepoznamo njegovo poslanstvo in na kakšen način lahko Ljubezen, ki jo je on širil med ljudi, tudi mi širimo v svet okrog nas.

Rožni venec je pravzaprav molitev ponavljanja, saj kar 50-krat v enem delu ponovimo eno molitev (zdravamarija). Poznamo pa celo štiri različne dele rožnega venca. Te so: veseli, žalostni, častitljivi in svetli del. In vsak od teh delov je sestavljen iz petih desetk (se pravi pet krat po deset zdravamarij), ki vsaka zase ponuja v premišljevanje posamezno skrivnost iz Jezusovega življenja.

Če le imaš priložnost, vsak dan v tem mesecu zmoli vsaj eno desetko, in sicer z namenom oziroma prošnjo, ki jo oblikuješ sam. K molitvi vsekakor lahko povabiš tudi svoje družinske člane.

NE PUSTI NIKOGAR STATI NA HLADNEM

Ne moreš živeti brez nekoga, ki te ima rad, ki mu nekaj pomeniš, kateremu se lahko zaupaš, ki skrbi zate in te je vedno vesel.

V življenju srečuješ ogromno ljudi, toda le nekateri postanejo del

tvojega življenja, sodite skupaj in z njimi si neizbrisno povezan.

Kakšen blagoslov, če so to dobri ljudje!

Ljudje, pri katerih si doma in se počutiš varen.

Brez takšnih ljudi bi bilo življenje neznosno.

Toda med nami jih je veliko, ki nimajo človeka, nikogar, ki bi zanje skrbel in se jim razdajal, nikogar, ki bi jim hotel dati košček svojega srca.

Pa vendar je tudi njihovo srce potrebno tolažbe, želijo si naklonjenosti in nežnosti, naročje, v katerega bi se lahko zatekli.

Naš svet je postal zelo hladen.

Toliko ljudi ta hlad

občuti.

Ne pozabi tega!

Med seboj smo vsi povezani: odvisni smo od hrane, stanovanja,

počitka, od vsega, kar se da dobiti za denar.

Še bolj pa smo odvisni med seboj, ko gre za našo srečo. Tu pa ne pomaga denar.

Za to je potrebno srce, ljubezen – tega pa ni mogoče kupiti.

Odpiraj svoje srce ljudem, ki jih srečuješ – in ne pusti nikogar stati na hladnem.

ODREŠENJE ZASTONJSKI BOŽJI DAR

Številne t. i. »nove oblike vernosti«, ki so danes v modi, pojmujejo odrešenje kot osebno pridobitev, ki jo pripisujejo meditativnim in prehrabnim tehnikam ali pa posebnim filozofskim spoznanjem.

Krščanska vera pa odrešenje pojmuje kot zastonjski Božji dar v Kristusu, ki nedvomno zahteva osebni napor in izpolnjevanje zapovedi,

toda bolj kot odgovor na milost, ne pa kot njen vzrok.

Preveč poenostavljeno bi bilo poistovetiti cestninarja s kristjani in farizeja s preostalimi. Razlika je mnogo bolj prefinjena. Tudi med kristjani nekateri pripadajo kategoriji farizejev in drugi skupini cestninarjev.

Nek kristjan se, na primer, obnaša kot farizej, ko sam od sebe postavi merila za dobro in slabo, na način, ki seveda natančno odgovarja tistemu, kar on počne. Mož ali družinski oče bo rekel: »Idealen mož, odličen družinski oče je tisti, ki se obnaša tako in tako ...« in že potihoma opisuje samega sebe. Tudi jaz, ki vam govorim, lahko rečem ali sam pri sebi mislim: »Idealen duhovnik je tisti, ki dela to in

tako, ki pridiga to in tako, ki uporabi svoj čas za to in tako ...« in se razume, tako, kot to delam jaz. Sveto pismo vse to imenuje samoopravičevanje. Toda ta, ki samega sebe opravičuje, ne bo nikoli izkusil, kaj pomeni, da mu je Bog naklonil, kakor cestninarju, da se je »vrnil domov opravičen«.

In cestninar nam svetuje preprost ter učinkovit način, kako stopiti pred Gospoda; potrebno je le reči: »Bog, bodi milostljiv meni grešniku!« Čeprav kratka, ta molitev vsebuje vse. Bog in človek stojita drug pred drugim, Bog in človek, vsak s tistim, kar jima je najbolj lastno: človek s svojim grehom, Bog s svojim usmiljenjem. Molitev, ki je hkrati polna ponižnosti in zaupanja, a ki seže naravnost v Božje srce.

POKLICANI ZA MISIJONARJE

Misijonar Pedro Opeka med svojimi Malgaši

Misijonski praznik – misijonska nedelja. Pravzaprav je celoten mesec oktober posvečen misli na misijone. A kaj pravzaprav so misijoni?

V naših mislih se ob tej besedi po navadi odvijajo podobe pogumnih in pustolovskih misijonarjev, ki z džipi po razdrapanih cestah rešujejo življenje ubogih ljudi, hranijo lačne, zdravijo bolne in skrbijo za šolo množice otrok. Vse to je res, a glavni namen misijonov je pravzaprav oznanjevanje Kristusa, njegove ljubezni; širjenje vere in utrditev Cerkev po celem svetu. In, Bogu hvala, krščanska vera po svetu lepo napreduje. Gradijo se nova občestva, povezujemo se v vesoljno Cerkev, ne glede na to, na katerem delu sveta smo in kakšne barve kožo imamo. Pomembno je le to, da pripadamo Kristusu in da nas on povezuje, mi pa njegovo ljubezen širimo v svet.

Tudi mi smo danes poklicani da molimo za misijonarje, za blagoslov njihovega dela, pa tudi za naše iskreno srce in živo vero, da bi bil Kristus središče našega življenja. Tako bomo lahko tudi mi misijonarji v okolju, kjer živimo.

STANKOVO-MOJA BOLEČINA

KRATKA ZGODOVINA STANKOVEGA

Zgodovina cerkve sv. Petra na Stankovem je zavita v tančico skrivnosti. Po vsej verjetnosti je v današnji obliki stala že v šestnajstem stoletju, saj jo v svoji knjigi *Slava vojvodine Kranjske* omenja že Valvasor. Za njeno starost pričuje že stil zidave. Cerkev se ponaša z lepim baročnim oltarjem. Kdo in kdaj ga je naredil, ni znano. Poleg glavnega oltarja sta še dva stranska, ki sta na prvi pogled še starejša. Na desni strani je oltar sv. Matija, ki ima tudi napis: »Narjen v lejtju 1639. Popraulen in s Farban 1849.« Na levi strani je oltar sv. Jožefa s kipom sv. Barbare in sv. Katarine. Cerkev stoji na obronku Stankovskega griča in je obdana z lesenimi hrami, zidanicami in vikendi in seveda z

vinogradi. Pod zvon sv. Petra spadajo vasi Globočice, Kraška vas in seveda vas Stankovo.

Stankovo se omenja že zelo zgodaj v zgodovinskih virih. Povezano je s kostanjeviškim samostanom, ki so ga fevdalni gospodje Španhajmi ustanovili v 13. stoletju in ga po takratni navadi bogato obdarovali. Poleg Španhajmov je postal dobrotnik samostana tudi slavonski knez Radoslav, član družine Babonovičev. Prav omenjeni Ladislav je 1. maja 1288 leta s privoljenjem svojega brata Štefana podelil za dušni blagor svojega očeta in matere podedovano posest na Stankovem. V tem naselju je samostanu namenila posest že prej Ladislavova mati. Velikost podarjene zemlje je razvidna iz zapisa v starem urbarju. Tako je samostan v 14. stoletju imel na Stankovem pet kmetij.

BISER, KI PROPADA

HVALOSPEV STANKOVSKI CERKVI

Skozi stoletja se je cerkev na Stankovem spreminjala skupaj s skupnostjo, ki jo obkroža.

Vsak rod je pustil svoj odtis: od trde delovne roke vinogradnika, ki je daroval grozdje za oltarno vino, do umetniške roke neznanega mojstra, ki je v les upodobil podobo svetnikov. Tudi cerkveni zvonik, ki

še zveni nad griči, nosi v sebi spomine na praznovanja, ki so ljudi zbrala v varnem zavetju teh starodavnih zidov. Še danes, ko tiho sedeš v senco kakenga hrama v bližini, lahko začutiš utrip preteklosti, ki v skupnosti ni zamrl, temveč preskoči kot iskra na vsakogar, ki pride z odprtim srcem. Prav zaradi takšne notranje prepletenosti stavbe in ljudi, tradicije in

vsakdanjega življenja, je cerkev na Stankovem več kot samo zid, oltar ali umetnina – je živo srce pokrajine, ki kliče k spoštovanju, varovanju in skupni skrbi za njeno prihodnost.

Cerkev na Stankovem je čudovit primer, kako se v drobnih slovenskih krajih prepletata zgodovina in kulturna dediščina. Danes, ko se sprehodimo skozi gričevnato pokrajino, kjer stoji cerkev sv. Petra, se zdi, kot da čas teče počasneje. Vinogradi in stare zidanice, ki obkrožajo cerkev, pričajo o stoletjih trdega dela in pripadnosti, ki so

pustila sledi v vsakem kamnu in lesu. V teh krajih preteklost ni le zgodba, temveč še vedno živi v navadah, praznovanjih in skupnih molitvah, ki povezujejo ljudi vseh generacij. Ohranitev tovrstne dediščine ni samo stvar preteklosti, temveč tudi odgovornost sedanjosti in izziv za prihodnost.

Vsaka cerkev, vsak oltar in kip tukaj nosi s seboj zgodbe nešteti generacij, ki so v upanju in hvaležnosti prihajale pod te oboke. In prav v tej tišini, med vinogradi in griči, se skriva tiha lepota slovenske podeželske duše, ki kljub vsakodnevnim skrbem še vedno išče navdih v veri, tradiciji in sočutju do bližnjih.

Nekoč je bila središče družabnega in verskega življenja, kamor so ljudje prihajali ob največjih praznikih, v tišini pa je varovala spomine generacij. To je na Petrovsko in zahvalno nedeljo. Danes pa se za njene zidove in umetnine, ki jih krasijo stoletja človeških rok in ustvarjalnosti, bije nova bitka – ne več z orožjem, temveč s časom, naravo in omejenimi sredstvi. Vsaka razpoka v zidu, vsak odpadli košček oltarja je opomin na minljivost, a hkrati tudi klic k odgovornosti celotne skupnosti, da bi ta biser ohranila še za prihodnje rodove.

Vendar se skozi stoletja tudi najsvetlejši biseri ne morejo izogniti zobu časa. Stankovska cerkev ni bila izjema; kljub svoji vzvišeni legi in spoštovanju med domačini je postopoma začela izgubljati nekdanji sijaj. Vetrovni griči in dolga zima so pustili posledice, svoje pa so prispevale tudi gospodarske stiske in razseljevanje, ki je prizadelo marsikatero slovensko vas. V senci mogočnih vinogradov je cerkev včasih samevala, a v srcih ljudi je vedno ostala živa želja, da bi se nekoč spet prebudila v vsej veličini.

Z vsakim letom je bilo manj tistih, ki bi lahko pripovedovali zgodbe o petju starih pesmi in barvitih praznovanjih, ki so nekoč polnila Stankovo in okolico z živžavom. Toda tišina, ki je zavladala pod oboki, je bila kot opomin in prošnja po obnovi. Prav iz te tišine je vzknila odločitev, da se cerkev ne sme predati pozabi in propadanju.

OBNOVLJENA CERKEV

Sama cerkev je bila pred leti v zelo slabem stanju. Zaradi tektonskih premikov je pričelo zidovje razpadati, nastale so velike špranje in za bati se je bilo, da se bo cerkev porušila. Potrebna je bila temeljita sanacija. Tako so se utrdili temelji cerkve in injektirali zidovi. Cerkev je dobila še nov bakreni zvonik in novo streho ter v notranjosti novi strop. Narejena so bila tudi nova okna, že prej pa so bile položene teras ploščice kot neka zasilna rešitev. Odstranjen je bil stari omet in nadomeščen s kvalitetnim saniranim ometom. Prepleskana je bila na zunanji

in notranji strani.

Obnova je bila zaupana Zidarstvu Tomše iz Globočic, ki je delo temeljito opravilo pod nadzorstvom spomeniškega varstva. Cerkev je tako zablestela v prvotni lepoti in postala vidna daleč naokoli. Seveda je bila celotna obnova povezana z velikimi stroški.

NOTRANJOST CERKVE

V notranjosti cerkve so trije oltarji. Dva stranska oltarja sta delo preprostega podobarja in nimata kakšne umetniške vrednosti, zaradi starosti pa imata zgodovinsko vrednost. Čisto nekaj drugega pa je glavni zlati, baročni oltar. To je pravi biser, lepo umetniško delo, vredno občudovanja. Poznavalci, ki ga vidijo, so nad njim navdušeni. Oltar je pravi zaklad Stankovške cerkve. Verjetno je pri njegovi postavitvi sodeloval cistercijski samostan v Kostanjevici ali pa posestniki grada Mokrice, ki so tudi tukaj imeli svoja posestva in so bili donatorji čateške župnije.

Žal pa je danes ta dragocena umetnina obsojena na propad in naredila se bo velika kulturna škoda, če se ne bo takoj pristopilo k njeni

sanaciji in restavriranju. Oltar uničujejo črvi, kipi in drugo okrasje odpada iz oltarja in če ga ne bi pred leti obdali z varnostnim ogrođjem, bi se že zrušil in sesul v prah.

KAKO POTEKA RAZPIS

V letih mojega župnikovanja sem z bolečo situacijo stankovškega oltarja seznanjal spomeniško varstvo. V teh letih je bilo že nekaj poizkusov, da bi pri njegovi sanaciji sodelovalo Ministrstvo za kulturo. Odzvali smo se na razpise, pridobili vso potrebno dokumentacijo, priporočila Zavoda za spomeniško varstvo, sodelovali so najbolj odgovorni ljudje kot so dr. Robert Peskar in drugi. Žal so bile vse naše prošnje zavrnjene.

Povedal vam bom kako izgleda taka prijava za pomoč pri Ministrstvu

za kulturo. Najprej je potrebno pridobiti potreben elaborat s strani spomeniškega varstva in njihovo strokovno poročilo, dokument lastništva, pridobiti predračun vsaj dveh restavratorjev, izpolniti do potankosti obrazec razpisa in še druge stvari.

Pomemben je podatek, koliko procentov stroškov bo zagotovila sama župnija. Če ima projekt dovolj točk, potem je prošnja pozitivno rešena. Ministrstvo bo odgovorilo ali bo sodelovalo z 20% vložkom ali 40% ali 50%. Pri enem takem razpisu je bil naš projekt s strani

restavradorjev ocenjen za 70.000 evrov, ministrstvo pa bi zagotovilo 20%. Od kod pa naj župnija vzame 56.000 evrov. Zraven pa je še postavljen pogoj, da mora biti delo opravljeno v tekočem letu in seveda treba priložiti vse plačane račune. Tega denarja pa čateška župnija nima, ker ima le toliko prihodkov, da poravnava le tekoče račune kot je elektrika, komunala, zavarovanja, kurjava ... Če se najde junak v župniji, ki bi lahko taka sredstva pridobil, potem mu z veseljem zaupamo obnovo tega oltarja.

NEGATIVEN ODGOVOR MINISTRSTVA ZA KULTURO, PODPISANA ASTA VREČKO IN ALENKA GOTAR

Pri letošnjem razpisu Kulturnega ministrstva se je zelo zavzelo Spomeniško varstvo Novo mesto, napravilo čudovit elaborat za Stankovski oltar, kjer je bilo še posebno poudarjeno nujnost obnove tega projekta. Škofija Novo mesto je najela še posebne strokovnjake, ki so vsak projekt ocenili tudi s strani stroke. Uslužbenka na Zavodu za spomeniško varstvo je poiskala vse možne načine, kako bi se lahko pristopilo k obnovi. Sledilo pa je veliko razočaranje. Iz ministrstva za kulturo je prišel negativen odgovor. Podobno se je zgodilo tudi z drugimi prošnjami s strani

Cerkve, oziroma župnij.

Tukaj je seveda neprijazna levičarska ideologija sedanje vlade, ki jo ima do Cerkve in vernih ljudi sovražni odnos. Žalostno pa je, da tudi kristjani take stranke volijo. Za hrbtom ti zabadajo nož v rebra, ti kot kristjan jih pa voliš in si jim za to dejanje hvaležen.

To me tudi preveč ne preseneča. Na oblasti je Levica, ki ima

sovražen odnos do katoliške Cerkve. Pri tem predvsem izstopa prav ministrica Asta Vrečko. Medtem, ko velikodušno deli denar za levičarske projekte, za razna nevladna društva, ki sejejo sovraštvo med Slovenci, podpira levičarske medije, ki so v službi vlade, nima pa posluha za cerkveno kulturno dediščino. Levičarska vlada pod vodstvom Roberta Goloba sprejema zakone, ki so ideološko naravnani in diametralno nasprotni krščanski veri, kot je to zakon o evtanaziji - ubijanju bolnih in starih ljudi, LGBT agende, ki ruši družino, spreminjanje spolov, zakoni, ki vodijo do splošne uporabe opiatov, pomoč pri samomorih. Malo mar pa ji je paliativna oskrba starih in bolnih ljudi, prav tako zdravstvo, ki je v razsulu, stanovanja za mlade

družine. Malo mar pa je tej vladi usoda slovenskega naroda, kamor spadajo tudi cerkve, ki hranijo največje kulturne zaklade.

PRIPOMBA ŠKOFIJE NOVO MESTO

Pred kratkim je škofija Novo mesto napisala članek, ki se tiče teh obnov cerkva. Dotaknila se je tudi mačehovskega odnosa Ministrstva za kulturo do obnov cerkva. Med drugim je napisala tudi te besede. *V Škofiji Novo mesto je 427 cerkva, od katerih je 71 župnijskih in 356 podružnih cerkva, ter 55 kapel za bogoslužje, poleg njih pa še veliko znamenj – kapelic, križev, spominskih obeležij. Specifično za našo škofijo je, da imamo veliko cerkva, vendar so te manjše, kar pomeni, da imamo podobno visoke stroške za vzdrževanje in manjše število ljudi, ki cerkev uporablja in jo posledično vzdržuje. Poleg tega je veliko kulturnih spomenikov tudi med župnišči in drugimi stavbami, ki so pomemben del kulturne podobe krajev. To je bogastvo, ki priča o zgodovini in identiteti slovenskega naroda, a je hkrati tudi veliko breme, ker vsaka od teh stavb potrebuje redno vzdrževanje. Ob tem je potrebno poudariti, da je bilo na celotnem ozemlju naše škofije v času druge svetovne vojne in predvsem po njej porušeni več kot sto cerkva.*

Na enem od sestankov smo predstavnikom zavoda za varstvo kulturne dediščine jasno ponazorili breme: “Od 427 cerkva v naši škofiji vam jih podarimo 350, vi jih vzdržujte. Za bogoslužje bomo plačevali najemnico. 77 cerkva bomo vzdrževali sami, toliko jih potrebujemo za redno bogoslužje.” Ta izjava je šokirala sogovornike, a dobro pokaže realnost. (Peter Kokotec, generalni vikar Novomeške škofije.)

To velja tudi za naše podružne cerkve, kjer je maša samo enkrat ali dvakrat na leto, kot to velja za Stankovo in Mrzlavo vas, malo drugače je s podružno cerkvijo na Vel. Malencah, ki je tudi pogrebna cerkev in cerkev sv. Vida, kjer je maša parkrat na leto. Tako moramo skrbeti za njihove obnove in vzdrževanja, pri tem pa spada tudi plačevanje elektrike in komunalnih storitev.

Odločba Kulturnega ministrstva prizna, da ima stankovska cerkev sv. Petra na Stankovem vse pogoje, da se ji prizna finančna pomoč, ampak se prošnji ne bo ugodilo, ker ima prednost Triglavski narodni park. Seveda so isto usodo doživele praktično vse prošnje župnij, ki so se javile na ta razpis. Vsem je zmanjkala 1 točka. Kakšen je to sarkazem s strani ministrice Aste Vrečko, ki je pod odločbo podpisana. Zanimiv je še podatek, da je izpeljavo tega postopka izpeljala glasbenica Alenka

Gotar, ki pa seje sovraštvo do Cerkve po raznih medijskih profilih.

To je nekaj stvari, ki sem jih želel podeliti z vami, dragi moji farani tudi glede stankovske cerkve. Tukaj ne gre za mojo pasivnost, gre predvsem za mojo nemoč. Žal bodo mnoge vredne, zgodovinske in kulturne stvari propadle tudi zaradi sovražnega odnosa Levice do Cerkve, ki jim ni mar za slovenski narod, za njegovo kulturo in za našo bodočnost. Verjemite mi, da me vse to zelo boli in da mnoge noči prebedim.

BLAGOSLOV KAPELICE SV. HUBERTA PRI LOVSKEM DOMU V GLOBOČICAH

Na področju čateške župnije že vrsto let deluje Lovska družina Čatež, ki opravlja plemenito poslanstvo. Svoj dom ima na Malem Cirkniku v idilični naravi, kjer pa žal ni elektrike in ostalih komunalnih pogojev. Zato je bila velika želja čateških lovcev, da pridejo do svojega doma, ki bo stal na bolj primernem kraju. To se jim je uresničilo z nakupom nedograjene hiše na vzhodni strani vasi Globočice. Nov lovski dom ima seveda elektriko, ki jim je potrebna za hladilnico. Vsako uplenjeno divjad je

potrebno dati v hladilnico. V domu je tudi nekaj sob in prostor za druženje.

Lovska družina Čatež je sprejela sklep, da se ob domu postavi kapelica na čast sv. Hubertu, ki je zaščitnik lovcev. Tako stoji ob domu lična kapelica s kipom sv. Huberta. Največ zaslug za to postavitve ima Martin Kranjc, za katerega pravijo, da je več časa preživel pri lovskemu domu kot pa doma. Veliko zaslug ima tudi Edi Požgaj iz Prilip, starosta lovske družine, ki je bil pred leti glavni organizator srečanja na Malem Cirkniku in je tudi daroval kip sv. Huberta.

Kdo je bil sv. Hubert? Z njim so povezane številne legende. Znano je, da je bil škof in je veliko naredil za pokristjanjevanje poganskih narodov. V 7. stoletju se je rodil v plemiški rodovini. Poročil se je še zelo mlad in kmalu izgubil ženo pri porodu prvega otroka. Hubert se je od bolečine umikal v gozd, da bi ob lovu pozabil svojo bolečino. Tam je nekega dne zagledal jelena, ki je imel med rogovjem svetleči križ. To doživetje je v njem še bolj okrepilo njegov namen, da bo življenje posvetil Bogu. Kmalu zatem je prejel mašniško posvečenje in deloval v Ardenih. Med ljudstvom je kmalu dobil vzdevek apostol Ardenov. Njemu na čast so dali ime enemu mestu, ki se imenuje Saint Hubert.

S spominom na sv. Huberta so povezani številni ljudski običaji. Njegovo god se slavi 3. novembra in na njegov god blagoslovljajo kruh, sol in vodo, to pojedjo, da bi bili zavarovani pred kačjimi piki. Tako imenovani Hubertov kruh prinašajo romarji iz Saint Huberta kot

zaščito za svoje domače živali. Lovskim psom so včasih na čelo vžigali Hubertov ključ, da bi iz živali pregnali strah pred vodo. Češčenje sv. Huberta se je okrepilo v 15. stoletju, ko so ustanovili Hubertov viteški red in razne Hubertove bratovščine.

6. septembra je lovška družina Čatež pripravila lepo slovesnost. Povabljeni so bili lovci in njihove žene. Lovske družine iz bližnjih krajev so prinesle svoje prapore. Dogodka se je udeležilo tudi nekaj lovskih družin s Hrvaške. Na željo lovske družine je bila darovana sv. maša za pokojne lovce, ki je bila povezana z blagoslovom kapelice. Pri maši in kulturnem programu je sodeloval naš pevski zbor Anton Kreč. Samo slovesnost je lepo povezoval tajnik LD Čatež Branko Tucović.

Med sveto mašo so

bile poudarjene pri pridigi tele misli.

Danes smo se zbrali, da skupaj praznujemo sveto mašo in prosimo blagoslova za vaše delo in poslanstvo. Lovstvo ni samo skrb za divjad, ampak tudi odgovornost za naravo, gozd in ravnovesje stvarstva. Vsak lovec je na neki način varuh Božjega stvarstva, ki nam ga je Stvarnik zaupal.

Sveti Hubert, vaš zavetnik, je bil plemič in lovec, ki je med lovom doživel srečanje z Jezusom. V jelenu je zagledal križ in spoznal, da je

življenje več kot zgolj lovski uspeh – da je vsak trenutek priložnost za srečanje z Bogom. Tudi nam ta dogodek govori: resnično bogastvo lova je v lepoti narave, v miru gozda, v spoštovanju življenja.

Lovec ima v rokah orožje, a še večjo moč ima v srcu: moč odločanja, kako bo posegel v naravo. Če je lovec pravi, bo skrben, odgovoren, pravičen – nikoli iz pohlepa, vedno z zavestjo, da služi ravnovesju in ohranjanju red stvarstva.

Naj bo današnja maša priložnost, da obnovimo to zavezo: da boste lovci varuhi narave, spoštljivi do življenja in hvaležni Bogu za darove gozda. Tako kot sv. Hubert, ki je iz lovca postal svetnik, ste tudi vi poklicani, da v svojem vsakdanjem življenju nosite luč vere in poštenosti.

Prosimo danes Boga, naj vas spremlja na vseh poteh, naj blagoslovi vaše delo in vas varuje v gozdu in doma. Naj bo vaše srce vedno odprto za Stvarnika in za brate ljudi, s katerimi delite ta čudoviti svet.

Kot se spodobi za tako srečanje, so bili vsi gostje povabljeni na odlični lovski golaž in na divjačinske dobrote. Čateška župnija se veseli te pridobitve in Lovski družini Čatež iskreno čestita. Čutim pa se dolžnega, da se najlepše zahvalim lovcem in vsem prisotnim, da so z vsem dostojanstvom sodelovali pri sv. maši

LETOŠNJA TRGATEV

Z letošnjim letom so ljudje kar zadovoljni. Res je bila v juniju suša, ki je malo prizadela nekatere pridelke, drugače pa je bilo tudi dovolj dežja, da se je narava malo opomogla. Vsaj do sedaj so nam prizanesli hujši nalivi in druge naravne nesreče.

Stara Packova zidanica v Brezovški gori. Sliko je naslikal Bojan Stanič

Tudi letošnja trgatev je bila blagoslovljena. Tisti vinogradniki, ki so poskrbeli za pravočasno škropljenje, so bili obdarovani s kakovostnim pridelkom. Grozdje je bilo tako zdravo kot že dolga leta ne. Tudi sam sem pomagal pri trgatvi svojega sorodnika Branka, ki je prevzel skrb za vinograd naših prednikov v Brezovski gori. V lepem sončnem dnevu je potekala trgatev, po trgatvi pa veselo druženje. Trgatev je danes skoraj še edina priložnost, ki jo ljudje opravijo v povezanosti drug z drugim.

Spomin pa mi odhaja v trgatev mojega otroštva in moje mladosti. Kot otrok sem se je vedno zelo veselil. Stari oče je zapregel konje, sestre so pripravile skromno malico – malo prekajenega svinskega mesa in pečenega piščanca – in smo se odpeljali na Brezovsko goro. Pridružil se nam je še kakšen sorodnik in po dobrih dveh urah smo se na lesenem vozu pripeljali do naše zidanice. Na vozu smo se do dobrega pretresli.

Veselo razpoloženje pri letošnji trgatvi v Brezovski gori

V roke smo vzeli škarje, s seboj smo imeli posebne škafe, brentač pa svojo brento, to je posodo, ki je služila za nošenje grozdja. Na trtah ni bila taka obilica grozdja, kot je to videti danes. Vino je takrat veljalo za dragoceno dobrino. Bolj kvalitetno vino se je prodalo, slabše je ostalo za domače potrebe.

Ko sta se oglasila zvonova podružnih cerkvah pri sv. Luciji na Senušah in pri sv. Štefanu v Nemški gori, je trgatev za trenutek obstala in zmolili smo molitev Angel Gospodov. Kmalu se je iz bližnjih in oddaljenih vinogradih zaslislalo veselo vriskanje in petje, ki je trajalo do poznega večera. Danes tega vriskanja in petja ni slišati več.

Zanimivo je, da je bila takrat trgatev veliko pozneje, tam nekje v oktobru. Zgodilo se je, da nas je enkrat med trgatvijo presenetil sneg. Morali smo prenočiti kar na senu in tudi to je bilo zame doživetje, ki ga ne bom nikoli pozabil. Kakor ne bom pozabil dogodka, ko se nam je na poti domov prevrnil voz v temni noči. Nastalo je veliko vpitje. Takrat so bile poti zelo slabe, polno je bilo nevarnih jam in ni bilo nič čudnega, da je prišlo do nesreče.

Pred staro zidanico: stric Ivan, teta Mica, mama Milka in Joško

Ob vseh teh nepozabnih dogodkih trgatve, ki so povezovali ljudi, se zdi, da se duh skupnosti danes razkraja. Druženje ob delu je v našem času pogosto zamenjal individualizem; marsikateri praznik iz preteklosti je dobil drugačen pomen ali pa sploh izginil iz našega vsakdana. A prav v takih trenutkih, ko se zberejo sorodniki ali prijatelji, ko se v vinogradih in na poljih sliši veselje, je mogoče začutiti

tisto vez, ki je generacije držala skupaj – vez spoštovanja, sodelovanja in skupne skrbi za rodovitno zemljo.

Vrednote, ki so se prenašale s trgatvijo, kot so potrpežljivost, hvaležnost in sprejemanje naravnih ciklov, počasi bledijo pod pritiskom sodobnega tempa življenja. Danes se marsikdo ne zaveda, da ob delu in praznovanju ne obira zgolj grozdja, temveč tudi trenutke, ki tvorijo spomine za vse življenje. Prav spomini na otroštvo, družinsko povezanost in skupno delo v naravi so tisti, ki človeka oblikujejo in mu dajejo notranjo moč.

V tej tišini jesenskih dni, ki sledijo trgatvi, se odpirajo vprašanja o

smislu našega dela, o tem, kako razumemo svoj trud in sadove, ki jih obiramo. Tu se prepletajo izročilo prednikov, veselje do ustvarjanja in iščoč mir, ki ga v današnjem svetu pogosto pogrešamo. Prav kot v vinogradu – kjer je za dober pridelek potreben čas,

potrpljenje in skrb – je tudi v življenju treba najti pravo ravnovesje med delom in notranjo tišino, med sredstvom in ciljem.

Na začetku vinograda je bila urejena brajda. Zanje je skrbel stari oče. Navadno je bila obložena z grozdi, ki so kot mački viseli s trte. Sam vhod skozi brajdo se mi je zdel kot vhod v neko svetišče. V zidanci pa mi je pozornost vedno pritegnil stari kamen na preši. Bil je namreč zanimiv po tem, da so bile vanj vklesane črke in številke. Mislim, da so bile prve zapisane že leta 1830 in so sporočile, koliko brent grozdja je bilo nabranih v posameznem letu. Iz njih je bilo videti, da so bila tudi tedaj leta debelih in suhih krav. Zdaj ni več tistih ljudi iz mojega otroštva. Ostali so samo še lepi in nepozabni spomini.

NOVA KATEHISTINJA BARBARA LES

V času pomanjkanja duhovnikov bodo morali mnoge pastoralne dejavnosti prevzeti laiki. Župnik naše sosednje župnije, g. Ivan Šumljak, mora voditi kar 4 župnije. Ena od glavnih nalog župnije je tudi verska vzgoja, pri kateri lahko veliko pomagajo katehisti. Naše sestre pomagajo učiti verouk na več krajih, tako v Krškem, Brežicah, na Vel. Trnu, Pišecah in seveda pri nas na Čatežu.

Prav vesel sem, da se je v novo nastali situaciji za poučevanje verouka odločila Lesova Barbara. Zaupani so ji četrti, peti, šesti in sedmi razred. Za to nalogo se je odločila po temeljitem premisleku.

Lesova Barbara je mati 5 otrok. Tako ji delo z otroki ni

tuje in bo lahko mnoge svoje izkušnje uporabila pri verouku. Za to delo se je odločila z veseljem, kljub temu da ima veliko dela z vodstvom gostilne in so ji zaupane še druge naloge. Med drugim je predsednica Turističnega društva Čatež in po njeni zaslugi imamo lesene jaslice v naravni velikosti, pa seveda križev pot, ki pelje na Sv. Vid. Lahko rečemo, da je duša kraja. Kot vidim, se njene odločitve veselijo tudi starši naših otrok. Že po prvi uri verouka mi je povedala, da je navdušena in se veseli nadaljnjega dela.

Glasilo Sopotnik izdaja župnija Čatež ob Savi. Piše, ureja in zanj odgovarja Jože Pacek, župnik, lektorica je s. Favstina CC

SPOROČILA IN OZNANILA

Stopili smo v jesenski čas. Narava dobiva novo podobo. Trgatev je za nami, pospraviti bo potrebno še nekatere pridelke. Kljub poletni suši smo lahko zadovoljni z darom narave in smo hvaležni Bogu za vse. Naši kraji so bili do sedaj obvarovani neurij in drugih naravnih nesreč.

Pred nami je mesec november, mesec, ko se bomo spomnili naših rajnih in jih obiskali na naših pokopališčih. Lepo je, da poskrbimo za pokopališča tudi med letom. Moram priznati, da se je odnos do naših pokopališč zelo poboljšal. Tako težko najdemo kakšen grob, ki bi bil zapuščen. Pokopališče je ogledalo kraja.

Moram pohvaliti našo krajevno skupnost, ki poskrbi, da je zelenica pred cerkvijo in pokopališčem lepo pokošena. Pohvaliti moram vse tiste, ki izgorele sveče in biološke odpadke odnesete v zabojnike in da pred cerkvijo ni več takšnega nereda, kot je bil poprej.

Mesec oktober je posvečen molitvi rožnega venca. To je ena najbolj preprostih in najlepših molitev. Povezuje nas z največjimi skrivnostmi naše vere in nas pomirja. Vabim k molitvi pred mašo – za naše družine, za vse bolne in preizkušane farane, za mir, po vaših osebnih namenih ...

V mesecu oktobru je 19. oktobra MISIJONSKA NEDELJA. Vsako leto nas poveže z našimi misijonarji in spomni na našo dolžnost, da jim tudi denarno pomagamo.

V NAŠI ŽUPNIJI VELIKO BOLNIH IN OSTARELIH LJUDI, KI NE MOREJO VEČ PRITI K NEDELJSKI MAŠI. PRVI PETEK V MESECU JE NAMENJEN PRAV OBISKU BOLNIKOV IN OSTARELIH. PRAV ONI POTREBUJEJO DUHOVNO POMOČ. BOLI ME, KER ME MNOGI NE POVABIJO, DA JIH OBIŠČEM. VEDNO RAD GREM K VSAKEMU ČLOVEKU, ČE SEM POVABLJEN. NOBENEMU PA SE NE VSILJUJEM. NE BOJTE SE DUHOVNIKA, KI BOLNKOM PRINAŠA DUHOVNO TOLAŽBO IN POMOČ, PRINAŠA JEZUSA.

SLOVENSKI MALO SEMENIŠNIKI V PAZINU

Na zadnji strani objavljam zanimivo sliko, ki ima zgodovinski pomen. Na njen so slovenski malo semenišniki, ki so študirali na klasični gimnaziji v istrskem mestu Pazin v letu 1960.

Med drugo svetovno vojno in po vojni je Cerkev v Sloveniji veliko trpela. Bilo je ubitih preko 300 duhovnikov, veliko tudi še po vojni. Več kot 100 jih je po vojni pred komunisti pobegnilo v tujino, Slovenijo je takrat zapustil tudi ljubljanski škof Gregorij Rožman. Mnogi duhovniki so bili obsojeni na dolgoletne zaporne kazni. Kri mučencev je postala seme za mnoge duhovne poklice. Največ duhovnih poklicev je izšlo iz časa, ko je Cerkev najbolj trpela in za duhovni poklic se je odločilo veliko fantov, ki so bili rojeni v časih tega trpljenja in preizkušenj.

V tistih težkih časih je bilo vodstvu ljubljanske škofije zaupano Antonu Vovku, ki je bil pranečak pesnika Franceta Prešerna in je bil rojen v isti hiši v Vrbi, kot pesnik Prešeren. Škofija se je znašla v težkem položaju. Škof Vovk je bil pod strašnim pritiskom takratnih oblastnikov, njegov pogosti zasliševalec je bil Matija Maček in nedavno umrli oficir OZNE Zdenko Rotar. Nahujskana množica ga je v Novem mestu polila z bencinom in ga hotela usmrtiti.

Kljub vsem pritiskom je škof ohranil vedrino in prinašal upanje duhovnikom in ostalim vernikom. Znan je bil kot dober govornik in njegov glas je obvladal največje cerkve. Njegova velika skrb so bili novi duhovni poklici in nadvse vesel je bil, ko je lahko posvetil nekaj duhovnikov.

V nekem času po vojni se je odprlo malo semenišče v Pazinu. Oblast je izročila veliko stavbo v Pazinu poreško puljski škofiji zaradi odločilnega prispevka duhovnikov na mirovni konferenci v Parizu, ki so pred diplomati zagovarjali, da naj Istra pripada Jugoslaviji. Škof Vovk je zaprosil poreškega škofa, da bi sprejel v malo semenišče tudi slovenske dijake. Prošnji je škof ugodil. Tako je bilo v tistih letih v malem semenišču tudi veliko Slovencev. Spominjam se, da je škof Vovk tudi nas obiskal v Pazinu. Bil je to njegov zadnji obisk, ker je bil zelo bolan. Takrat nam je vsakemu podaril veliko čokolado, ki sem jo odnesel domačim, ko sem šel domov na božične počitnice.

SLOVENSKI MALOSEMENIŠNIKI V PAZINU L.1960

Na sliki je škof Anton Vovk, poreško puljski škof Dragutin Nežič, ravnatelj Božo Milanović in pazinski župnik Slovenec Leopold Jurca